

**SGP**  
**VOOR**  
**HOUTEN**



# KOERS VAST

**Verkiezingsprogramma 2026-2030**

# Inhoudsopgave

<b>INHOUDSOPGAVE</b> .....	<b>1</b>
<b>BESTE HOUTENAAR</b> .....	<b>3</b>
<b>RESULTATEN</b> .....	<b>6</b>
<b>KIESLIJST</b> .....	<b>8</b>
<b>HOOFDSTUK 1: HOUTENS EN SNEL DOORBOUWEN!</b> .....	<b>10</b>
<i>Houtens bouwen</i> .....	10
<i>Houten-Oost</i> .....	11
<i>Centrum, Molenzoom en Koppeling</i> .....	11
<i>Oude Dorp</i> .....	12
<i>Buitengebied</i> .....	13
<i>Doelgroepen</i> .....	13
<i>Doorlooptijd projecten</i> .....	14
<i>Sociale huur</i> .....	14
<b>HOOFDSTUK 2: BUITEN BETER EN VEILIG</b> .....	<b>15</b>
<i>Openbare ruimte</i> .....	15
<i>Groen en biodiversiteit</i> .....	15
<i>Verkeer en vervoer</i> .....	16
<i>Veiligheid</i> .....	17
<i>Leefbaarheid, Omzien naar elkaar</i> .....	18
<i>Participatie, inwonersbetrokkenheid en zichtbaarheid</i> .....	18
<i>AZC/vluchtelingenopvang</i> .....	19
<i>Florerende gemeenschappen</i> .....	20
<b>HOOFDSTUK 3: BUITENGEBIED DICHTBIJ</b> .....	<b>21</b>
<i>Meer aandacht voor de kleine kernen</i> .....	21
<i>Inwoners van onderop bij plannen betrekken</i> .....	21
<i>Structureel overleg met de dorpsraden/dorpsvertegenwoordigers</i> .....	21
<i>Agenda Buitengebied uitvoeren</i> .....	21
<i>Voor de boeren</i> .....	22
<i>Bouwen</i> .....	22
<i>Verkeer en vervoer</i> .....	23
<i>Energie</i> .....	23
<i>Bedrijvigheid</i> .....	23
<i>Recreatie</i> .....	23
<i>'t Goy</i> .....	24
<i>Schalkwijk</i> .....	24
<i>Tull en 't Waal</i> .....	24
<i>Buurtschap Waaijen/Heemstede</i> .....	25
<b>HOOFDSTUK 4: ENERGIETRANSITIE EN DUURZAAMHEID</b> .....	<b>26</b>
<i>Energie en duurzaamheid</i> .....	26

<i>Terugdringen energieverbruik en het opwekken van energie</i> .....	27
<i>Maatregelen om in te spelen op klimaatverandering</i> .....	27
<i>De energietransitie</i> .....	28
<b>HOOFDSTUK 5: FINANCIËN EN ECONOMIE</b> .....	<b>29</b>
<i>Financiën</i> .....	29
<i>Economie en ondernemen</i> .....	30
<b>HOOFDSTUK 6: SOCIAAL HOUTEN</b> .....	<b>31</b>
<i>Beleid sociaal domein algemeen</i> .....	31
<i>De client centraal en iedereen telt mee</i> .....	32
<i>Tegenspraak en toezicht</i> .....	32
<i>Sociale voorzieningen en sociaal kapitaal</i> .....	33
<i>Jeugdhulp</i> .....	33
<i>Vrijwilligerswerk, mantelzorg en pleegzorg</i> .....	33
<i>Goede zorg en gezond leven</i> .....	34
<i>Tegengaan kwetsbaarheid en armoede</i> .....	34
<i>Sociaal werk</i> .....	35
<i>Ouderen</i> .....	35
<i>Jongeren</i> .....	36
<i>Onderwijs</i> .....	36
<i>Sport</i> .....	37
<i>Kunst, cultuur en historie</i> .....	38
<i>Bibliotheek</i> .....	38

# Beste Houtenaar

In dit verkiezingsprogramma leest u de plannen van SGP-Houten voor de periode 2026 - 2030. **Wij houden koers.** Wellicht leest u dit document als trouwe SGP-stemmer die het programma er nog eens op na wil slaan, of omdat u voor het eerst overweegt om op SGP-Houten te stemmen, of nog weer anders. In alle gevallen is het onze wens dat u zich zult herkennen in ons programma, dat met betrokkenheid van veel Houtenaren tot stand is gekomen. Voor ons hele programma geldt: we beseffen dat de samenleving niet maakbaar is en weten ons in alles afhankelijk van God.

## ***De Bijbel als basis***

SGP-Houten is een christelijke politieke partij. Dat betekent dat wij ons politiek handelen en onze standpunten willen verbinden aan waar we in geloven. De Bijbel, Gods Woord, is ons kompas, van waarde voor de hele samenleving. Dat is de basis onder onze inzet voor Houten, op alle beleidsterreinen.

## ***De afgelopen vier jaar***

Voor het eerst in de lange geschiedenis van de SGP in Houten hebben we de afgelopen periode deelgenomen aan het college van Houten. Een bijzondere eer, en ook een grote verantwoordelijkheid. Terugblikkend zien we dat we veel van onze ambities hebben kunnen realiseren, ook al waren de bestuurlijke omstandigheden bij tijden roerig. Vier jaar is te kort om alle besluiten die in gang zijn gezet ook af te ronden, dus wij willen ons karwei graag afmaken door in de komende periode opnieuw bestuurlijke verantwoordelijkheid te dragen.

## ***Fors gegroeid, maar dorps***

Houten is de afgelopen decennia fors gegroeid, van een dorp met 5.000 inwoners naar een middelgrote gemeente met meer dan 50.000 inwoners. Een dorp met stadse trekjes, wordt wel gezegd. Maar onze gemeente houdt toch iets dorps, vanwege de manier waarop Houten is opgebouwd met duidelijk herkenbare wijken, met veel groen, waar veel mensen elkaar kennen en groeten op straat, met een bloeiend verenigingsleven en grote kerkelijke betrokkenheid.

## ***Onze droom voor Houten***

We willen dat Houten een veilig dorp is om te wonen, waar omgezien wordt naar elkaar, door jong en oud, in goede en minder goede tijden. Een dorp waar ontwikkelingen plaatsvinden in samenspraak met inwoners en gebouwd wordt in lijn met ons Houtens DNA. Een duurzaam, open en groen Houten, waar we trots zijn op de ondernemers, en zeker ook op de agrarische ondernemers die een groot deel van ons buitengebied beheren. Ook verdienen de inwoners van Tull en 't Waal, Schalkwijk en 't Goy meer betrokkenheid vanuit het gemeentehuis, want de kernen vormen een uniek onderdeel van Houten. Dat moeten we koesteren en versterken.

## ***Kernwaarden***

Wij proberen ons politieke werk vorm te geven op een manier die past bij onze

kernwaarden. We weten dat de praktijk weerbarstig is, maar zien hierin een hoge Bijbelse opdracht waaraan wij ons willen spiegelen. Met liefde tot God en onze naaste, gericht op vrede en ieders welzijn, met zorg, geduld en blijdschap, hoopvol en in vertrouwen, vergevingsgezind en dienstbaar, betrouwbaar en in afhankelijkheid.

### ***In contact***

De komende vier jaar wil SGP-Houten opnieuw actief contact onderhouden met Houtenaren, verenigingen, maatschappelijke organisaties, kerken en bedrijven. Net als de afgelopen jaren participeren we actief in wijk- en dorpsbijeenkomsten. SGP-Houten wil transparant zijn en staat open voor uw vragen en wensen, met of zonder een kop koffie. Wij zien ernaar uit om met deze visie de verkiezingen in te gaan. Als lijsttrekker ben ik trots op het programma dat voor u ligt en de kandidatenlijst van SGP-Houten.



**#1** **Wouter van den Berg** *Lijsttrekker SGP-Houten, voor alle inwoners van Houten, Tull en 't Waal, 't Goy en Schalkwijk, beoogd wethouderskandidaat*



**#2** **Pascal Ooms** *Huidig en beoogd fractievoorzitter*



**#3** **Lauren Zwemer** *Huidig en beoogd gemeenteraadslid*

## Vijf belangrijkste speerpunten:

- 1. Snel doorbouwen volgens het Houtens DNA** De woningnood is fors toegenomen. Heel veel Houtenaren wachten op een passende, en vooral betaalbare woning. Vier jaar geleden koos Houten per referendum voor écht Houtens **bouwen** en dat volgens het Houtens DNA. Dat zetten we voort.
- 2. Beter onderhoud van de buitenruimte en meer veiligheid op straat** Daar waar je woont ligt je basis. Daar voel je je **veilig** en vertrouwd. Daarom is het nodig dat er meer geld gaat naar het onderhoud van de buitenruimte, veilig verkeer en dat maatschappelijke opgaven zoals vluchtelingenopvang goed in de samenleving 'landen': gespreid en met betrokkenheid van Houtenaren.
- 3. Wij blijven ons maximaal inspannen voor het mooie buitengebied van Houten** Dankzij het landelijke en dorpse **buitengebied** kent Houten veel agrarische ondernemers, groen en natuur, en hechte leefgemeenschappen. Dit wordt steeds waardevoller in onze provincie, waar de verstedelijking verder toeneemt. De **kernen** vormen een uniek onderdeel van Houten. Wij waarderen en staan voor het buitengebied, zo strijden wij bijvoorbeeld voor de school in Tull en 't Waal.
- 4. De historische plekken in Houten koesteren en dorpsgezichten beschermen** Een van de meest karakteristieke plekken van Houten is het Oude Dorp. Een uniek historisch centrum. Zo zijn er meer historische plekken in onze gemeente. Dat moeten we koesteren en versterken. Daarom gaan we de **dorpsgezichten beschermen** en zetten we de geschiedenis in de schijnwerpers.
- 5. Voor inwoners en ondernemers: kijken naar wat er wél kan** Inwoners en **ondernemers** dragen op allerlei manieren bij aan Houten. Aan het mooier maken van de leefomgeving, aan werkgelegenheid, aan inzet voor de ander. Als gemeente moeten we werken vanuit een duidelijke visie op ondernemen, winkelgebieden en bedrijventerreinen. En voor iedereen vanuit de basishouding: *kijk wat er wél kan.*

# Resultaten

De volgende zaken heeft SGP-Houten onder meer bereikt in de afgelopen raadsperiode, mede door deelname aan de coalitie en het college:

## Resultaten voor alle Houtenaren:

- Extra capaciteit voor inwonersparticipatie
- Meer geld naar bibliotheek Houten
- Houtens DNA vastgesteld
- Er zijn geen bouwplannen met hoogbouw ontwikkeld
- Gebiedsvisies Centrum, Molenzoom, Koppeling en Houten-Oost, met samen 4750 woningen, zijn vastgesteld
- Er is een variantenstudie uitgevoerd naar een Houtens Museum, er wordt een kleinschalige, concrete start gemaakt
- Verbod op drugsgebruik is in de APV opgenomen

## Resultaten voor buitengebied:

- Agenda voor het Buitengebied is vastgesteld
- Naast de al vastgestelde zonnevelden zijn er geen nieuwe zonnevelden op vruchtbare landbouwgrond bijgekomen of vergund
- Er is geen initiatief voor een derde windpark tot stand gekomen
- Woningbouwplan Kerkzicht in 't Goy, 54 woningen, is met veel participatie ontwikkeld en klaar voor de laatste besluitvorming en ontwikkeling. Woningzoekenden uit 't Goy krijgen voorrang, een uniek experiment voor onze gemeente
- Woningbouwplan Grote Driehoek in Schalkwijk, 154 woningen, is van onderop voorgegeven samen met de Schalkwijkse inwoners, en gaat de fase van formele besluitvorming in
- Weidevogelgebied van 35 hectare naar 80 hectare

## Resultaten voor de buitenruimte:

- Extra geld naar onkruidbestrijding voor 3 jaar
- Visie op cultureel erfgoed vernieuwd en vastgesteld
- Ontvangstruimte op begraafplaats Oud Wulven gaat er komen
- Voorbereidingen zijn gestart voor beschermde dorpsgezichten in Houten en de dorpskernen
- Om papierversuiling tegen te gaan is de Ja-sticker op de brievenbussen ingevoerd
- Houten heeft schaaktafels gekregen op het Rond

### **Resultaten voor de mobiliteit:**

- Er is een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden van een ontsluiting via de Kanaaldijk-Zuid op het Eiland van Schalkwijk
- Het fietspad van 't Goy naar de Goyerbrug gaat er komen, de voorbereidingen zijn gestart
- Plein Piazza in Castellum is opnieuw ingericht, vergroend en leefbaarder gemaakt, met veel aandacht voor fietsparkeren en fiets- en wandelveiligheid
- Het aantal laadpalen voor elektrische auto's is flink toegenomen, met goede participatie van inwoners
- De pilot om kabelgoottegels aan te leggen is succesvol verlopen en wordt nu voor iedereen die aan de voorwaarden voldoet, mogelijk gemaakt

### **Resultaten koersvast bestuur:**

- Een stabiele bijdrage aan het college 2022-2026, met een wethouder van begin tot eind van de bestuursperiode
- Door het leveren van een wethouder buitengebied was er deze collegeperiode voor het eerst sinds lange tijd echt meer aandacht voor het buitengebied

# Kieslijst

- 1. Wouter van den Berg**  
lijsttrekker en  
wethouderskandidaat
- 2. Pascal Ooms**  
huidig en beoogd  
fractievoorzitter
- 3. Lauren Zwemer**  
huidig en beoogd raadslid
- 4. Wim Osnabrugge**  
*Tull en 't Waal*, commissielid
- 5. Mark Prins**  
commissielid
- 6. Ringer Otte**  
commissielid
- 7. Gijs van Leeuwen**
- 8. Jan van Maaswaal**  
*'t Goy*
- 9. Bart Kemp**  
*Schalkwijk*
- 10. Koos van Eck**  
*Schalkwijk*
- 11. Henk Massink**
- 12. Herman Ligtenberg**
- 13. Teunis van Maaswaal**  
*'t Goy*
- 14. Jonathan Ooms**
- 15. Arjen Bulk**  
*Schalkwijk*
- 16. Jan Beekman**
- 17. Erik van Eck**  
*Schalkwijk*
- 18. Marius de With**  
*'t Goy*
- 19. Jaap de Bruijn**
- 20. Wim Hasselman**
- 21. Jacob van Loon**
- 22. Pascal de Boer**
- 23. Floor Vogel**
- 24. Bas Dubbeldam**
- 25. Jacob Ruiten**
- 26. Anne Prins commissielid**
- 27. Joske Zwemer**
- 28. Cees den Hertog**
- 29. Cees Vreugdenhil**



V.l.n.r. Joske Zwemer, Jan van Maaswaal, Anne Prins, Lauren Zwemer, Bart Kemp, Wouter van den Berg, Gijs van Leeuwen, Pascal Ooms, Ringer Otte, Wim Osnabrugge en Mark Prins

**SGP**  
**VOOR**  
**HOUTEN**



# Hoofdstuk 1: Houtens en snel doorbouwen!

De woningnood is de afgelopen jaren verder toegenomen. Voor starters is het haast onmogelijk om te starten, en voor ouderen is het lastig doorstromen. Per saldo zitten er heel veel Houtenaren te wachten op een passende, en vooral betaalbare woning. Vier jaar geleden koos Houten per referendum voor écht Houtens bouwen. Geen stedelijke verdichting en hoogbouw, maar open, groen en duurzaam bouwen: het Houtens DNA. De gebiedsvisie voor Centrum, Molenzoom en Koppeling is vastgesteld, dus de komende jaren gaan veel projecten van de grond komen, 4750 woningen tot 2040. Ook in het buitengebied is er mede door inzet van SGP-Houten zicht op nieuwe woningen in Schalkwijk (154), Tull en 't Waal en 't Goy (54). Wij kijken uit naar het leggen van de eerste stenen!

## Houtens bouwen

- Omwonenden én toekomstige bewoners betrekken bij planontwikkeling. Voor succesvolle woningbouwontwikkeling, met een vlotte doorlooptijd, is het belangrijk dat de directe omgeving intensief betrokken wordt. Meer werk aan de voorkant, levert snelheid op aan de achterkant. Ook de beoogde doelgroepen van te bouwen woningen moeten hierbij een stem hebben. Zodat, in de oververhitte woningmarkt, altijd duidelijk is waarom en voor wie we bouwen.
- Omdat de woningmarkt zo onder druk staat krijgen Houtenaren, binnen de wettelijke mogelijkheden, zoveel mogelijk voorrang bij woningbouwprojecten.
- Regie op woningbouwprojecten. We stellen duidelijke kaders en geven richting hoe en waar er gebouwd dient te worden.
- Meer ruimte bieden aan collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO)-projecten. Er zijn meerdere betrokken inwonersgroepen actief die ernaar uitzien een eigen/gezamenlijk woningbouwproject te realiseren. Zoals bijvoorbeeld gaat gebeuren op locatie De Grund. In de praktijk is het realiseren van een project met CPO ingewikkeld, maar niet onmogelijk. De gemeente dient hier expliciet ruimte voor te maken.
- Houtense woonbehoefte blijven meten. Om goed te weten voor wie we precies bouwen is het nodig blijvend de specifiek Houtense woonbehoefte te meten, en niet alleen af te gaan op meer modelmatige, regionale statistieken.
- Circulair bouwen. We stimuleren dat woningen zoveel mogelijk circulair gebouwd worden. Dat is belangrijk, omdat er wereldwijd al meer dan voldoende afval is, terwijl veel producten met de juiste aanpak hergebruikt kunnen worden of een tweede leven kunnen krijgen. Dat vraagt om meer denken in herbruikbare grondstoffen.
- Met het afschaffen van de welstandscommissie heeft de gemeente te veel grip verloren op de uitstraling en inrichting rond bouwen in Houten. We zoeken naar manieren om dit te herstellen, zonder dat dit vertragend werkt of bureaucratisch wordt. Bouwen passend bij het Houtens DNA.

- Ruimtelijke ontwikkelingen moeten passen bij de historische en culturele waarden van de woon- en leefomgeving. Het is belangrijk dat verbouw of nieuwbouw qua sfeer, uitstraling en massa past in de omgeving, zodat het de Houtense waarden versterkt, in plaats van geweld aan doet.
- Versterking stedenbouwkundige expertise gemeente Houten. Om regie te voeren op woningbouwopgave en het stevig kunnen toetsen van plannen, is het nodig dat de gemeente voldoende eigen en lokale stedenbouwkundige expertise aan boord heeft.
- Sturen op sociale samenhang, ontmoeting en veel groen. Woningen bouwen gaat niet alleen om het stapelen van stenen, maar betreft vooral het creëren van gemeenschappen waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten en naaste voor elkaar kunnen zijn. De manier van bouwen moet dit bevorderen, niet tegengaan. Mede daarom is SGP-Houten ook geen voorstander van on-Houtense hoogbouw.
- De wijken in Houten-Noord verouderen langzaam, met gevolgen voor uitstraling en leefbaarheid. Er wordt een visie opgesteld voor het opknappen en revitaliseren van deze wijken. De gemeente moet de wijken in en een verbeteraanpak per wijk opstellen.
- Bij woningbouwprojecten in bestaande woonwijken wordt ook rekening gehouden met gewenste doorstroming vanuit de wijk, zodat bijvoorbeeld ouderen elders in de gemeente een passende woning vinden en daarmee vaak een ruime woning achterlaten. Met het oog daarop moeten ook kleinschalige woningbouwprojecten gericht op ouderen gerealiseerd worden.
- Houten is geen stadse gemeente en mag geen ondergeschikt onderdeel worden in een 'metropoolregio Utrecht'. Het Houtens grondgebied tussen Houten, Nieuwegein en Utrecht blijft in onze plannen een groene buffer, waar geen verstedelijking plaatsvindt.

## Houten-Oost

- Doorpakken in Houten-Oost. Na de Ruimtelijke Koers heeft de gemeenteraad in meerderheid gekozen voor Houtens bouwen in Houten-Oost, en niet in Houten Noord-West, dichtbij de snelweg. Inmiddels is er een prachtige gebiedsvisie voor Houten Oost vastgesteld, en vindt er een onderzoek plaats met buurgemeenten en de provincie naar de verschillende woningbouwprojecten in de Kromme Rijnstreek. Wij willen dat hier volop op doorgepakt wordt.
- Vastgestelde visie is het uitgangspunt. De gemeenteraad heeft vastgesteld volgens welke visie Houten-Oost gebouwd moet worden. Dat is dorps, Houtens, veel groen en duurzaam. Dat houden wij overeind, dat is bouwen op een manier die bij Houten past.
- Houten-Oost is relatief dicht bij het OV-knooppunt stationsgebied Houten, waar treinen en bussen vertrekken. Er is dus op fietsafstand een goed alternatief voor het autovervoer. Tegelijkertijd moet er in de nieuwe wijk ook voldoende gelegenheid blijven om de auto te parkeren, met name ook voor ouderen en mensen die slecht ter been zijn.

## Centrum, Molenzoom en Koppeling

- De vastgestelde CMK-visie uitvoeren: dorps, groen en duurzaam. Het centrumgebied van Houten, met daarin de deelgebieden Centrum, Molenzoom en Koppeling, leent zich uitstekend voor het gebalanceerd toevoegen van woningen. We zijn trots dat het

college in 2025 een plan aan de gemeenteraad heeft voorgelegd dat afstand doet van de stadse verdichting zoals die in de Ruimtelijke Koers zat. Nu ligt er een visie die écht past bij Houten.

- Met de nieuwbouw en herontwikkeling van het Molenzoomgebied verbetert ook de huidige uitstraling van de Molenzoom, die op plekken momenteel een rommelig beeld geeft.
- Voor het Centrum is het belangrijk dat het 'compacter' wordt, door het gebied met winkels te concentreren aan de pleinzijde en door het toevoegen van woningen aan de kant van het Wed. Op die manier ontstaat er een winkelgebied dat actief en levendig is.
- In de openbare ruimte licht een enorme kans om te ontstenen en te vergroenen. Het Rond zou gebaseerd zijn op het roemruchte plein in Siena, maar dat is niet de uitstraling die het nu heeft. Er moet dus echt een groen en leefbaar dorpshart op het Rond ontstaan.
- De veiligheid op winkelcentrum Het Rond is een belangrijk aandachtspunt. Er is verbetering nodig op het gebied van verlichting, veilige looproutes en een actieve aanwezigheid van mensen, met name in de avonduren.
- Op de Molenzoom worden de komende jaren gefaseerd woningen toegevoegd. Daarbij hebben we in het bijzonder aandacht voor de parkeersituatie. Meer woningen betekent meer parkeren. Dat moet goed gemonitord worden, zodat er geen overmatige parkeerdruk ontstaat op de Molenzoom en in de wijken eromheen.
- Op de Koppeling, de verbindingsweg tussen Houten-Zuid en Houten-Noord, komen ook nieuwe woningen. Mede dankzij onze inzet is het voormalige KPN-gebouw al volop in transformatie tot een nieuw thuis voor veel Houtense starters.

## Oude Dorp

- Beschermen dorpsgezicht. Geschiedenis moet je actief levend houden. Onderdeel daarvan is de historische uitstraling van gebieden. Voor velen is het Oude Dorp dé plek in Houten met het meeste karakter. Dat komt door de ligging en de historische bebouwing. Dat dorpsbeeld beschermen we, zodat ook komende generaties daar nog van kunnen genieten. Mocht er verbouw of nieuwbouw nodig zijn, dan zijn de panden aan Plein 10 en Plein 23 uitstekende voorbeelden van hoe het kan en moet. De gevels zijn behouden en passend gemaakt in de historische omgeving.
- Verkeersveiligheid vergroten. Van oudsher is het Oude Dorp de centrale plek waar allerlei wegen op uitkomen. Dat betekent ook dat verkeersveiligheid een belangrijk aandachtspunt is. Er moet snel een mobiliteitsplan komen, dat samen met bewoners en bedrijven op en rond het Oude Dorp wordt opgesteld. Daarmee wordt het Oude Dorp daadwerkelijk verkeersluw, zoals ook in de Visie Oude Dorp al is vastgelegd.
- De grote trekker van winkelpubliek is de supermarkt op het Oude Dorp. Ooit ontstaan als buurtsuper, en al jaren een succesvolle onderneming. Vanwege de grote verkeersaantrekkende werking die de supermarkt heeft, is het belangrijk dat de uitbreidingsplannen niet zorgen voor meer verkeersoverlast, maar juist voor een betere verkeersafwikkeling. Dan blijft de supermarkt in z'n effecten een buurtsuper, met voldoende ruimte voor aanpassingen en het toevoegen van woningbouw op een prachtige plek in het hart van het oude Houten.

## Buitengebied

- Door inzet van SGP-Houten liggen er zowel in 't Goy als Schalkwijk prachtige bouwplannen klaar om gerealiseerd te worden. Bekijk voor de verdere uitgangspunten voor bouwen in het buitengebied het hoofdstuk over de kleine kernen.
- Een belangrijk uitgangspunt is de woningtoewijzing. Voor de vitaliteit en leefbaarheid van de kleine kernen is het belangrijk dat mensen met binding met het dorp voorrang krijgen. Denk aan jongeren die in het dorp zelfstandig willen gaan wonen en ouderen die binnen de kern doorstromen. Het experiment in 't Goy, waarbij Goyenaren ook bij koopwoningen voorrang krijgen, zien we als model voor Tull en 't Waal en Schalkwijk.

## Doelgroepen

- Specifieke ouderenwoningen. Het is voor ouderen niet eenvoudig een passende 'vervolgwooning' te vinden. Ouderen hebben vaak behoefte aan een kleinere en/of gelijkvloerse woning, maar die nog wel voldoende ruimte moet bieden voor bijvoorbeeld logees. In het bijzonder is er behoefte aan zogeheten knarrenhofjes, waarbij ouderen samen in een hofje wonen, met veel onderling contact en ontmoeting. Het is belangrijk dat ouderen een volwaardige plek in de samenleving houden. Het zijn immers de mensen die ons Houten hebben opgebouwd, daar maken we ruimte voor.
- We zetten in op het voorzetten van de seniorenmakelaar bij Van Houten & Co. Het is belangrijk dat senioren geholpen worden bij het tijdig anticiperen op hun woontoeekomst. Te vaak wordt hier laat over besloten.
- Door het ruimhartig toepassen van normen vanuit de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) en richtlijnen voor kwaliteit en veiligheid kunnen zorgkosten beperkt worden, en toekomstige individuele aanpassingen voorkomen worden.
- We betrekken de doelgroep senioren bij alle fasen van planvorming tot uitvoer, en benutten zo de kennis van ouderen. Dan kan bijvoorbeeld door belangengroep Senior Wonen Houten te betrekken.
- Jongeren en starters verdienen een betaalbare plek. Het was in de afgelopen jaren bijna niet te doen om een betaalbare starterswoning te vinden. Als de woningen duur zijn, betekent het dat de betaalbare woningen vaak kleine woningen zijn. Toch omarmen veel starters dit, als ze maar een eigen plek hebben. Het KPN-gebouw is hier een mooi voorbeeld van, waarbij de ontwikkelaar heeft gezorgd voor allerlei extra voorzieningen met ruimte voor ontspanning, studie, groepsactiviteiten, vergaderen, benutten van het dakterras, etc. Een mooi voorbeeld.
- Om jongeren te helpen starten op de woningmarkt houden we de starterslening overeind en breiden we deze regeling uit.
- Voldoende zorgwoningen zijn belangrijk. Hulpbehoevende inwoners zijn gebaat bij woningen die aangepast zijn op de zorgbehoefte, of eenvoudig aan te passen zijn. Dit vereist duidelijke eisen aan projectontwikkelaars op het gebied van WMO (Wet Maatschappelijke Ondersteuning).
- Een relatief eenvoudige manier van het toevoegen van woningen is het splitsen van woningen. Ook hospitaerverhuur biedt extra woonruimte. Net als het gezamenlijk huren van een woning door jongeren.

- Bij een deel van de woningzoekenden is specifiek behoefte aan tiny houses. Kleine woningen en leven dicht bij de natuur. Hier maken we ruimte voor.
- We stimuleren woningbouw in kleine coöperaties, om huur op langere termijn betaalbaar te houden.

## **Doorlooptijd projecten**

- Snel en betaalbaar bouwen. In Nederland regelland duurt het zomaar vijf tot tien jaar voordat een ruimtelijke ontwikkeling van de grond komt. Waar het kan, versnellen we dit. In het CMK-gebied wordt ervaring opgedaan met het zogeheten 'parallel plannen', waarbij de benodigde stappen gelijktijdig naast elkaar worden doorlopen.
- Aan de Julianastraat in Houten is een bouwproject, van plan tot oplevering, in drie jaar gerealiseerd. Het kan dus wel, maar vraagt om een proactieve en pragmatische houding van zowel ontwikkelaars, bouwers en de gemeente.
- Voldoende ambtelijke capaciteit om ruimtelijke initiatieven snel verder te helpen. De afgelopen jaren is er een voorraad met plannen ontstaan die is opgehoopt. De stappen zijn gezet om dit te versnellen. Daar gaan we volop mee door. Initiatiefnemers krijgen zo sneller duidelijkheid over de wenselijkheid en haalbaarheid van hun plannen.
- Wij willen vaart in woningbouw, door vergunningen snel en integraal af te handelen en waar het kan parallel te plannen. Ook dient de gemeente een actieve lobby te voeren bij de provincie en landelijke overheid voor voldoende personele bezetting en gerichte subsidies om woningbouwprojecten te versnellen.

## **Sociale huur**

- Prioriteit maken van realiseren sociale huurwoningen, vanwege de urgente woningnood. Als het voor iedereen lastig is om een nieuwe of andere woning te vinden, dan is het zéker lastig voor inwoners met een kleine beurs. Een wachttijd van meer dan tien jaar is niet meer verantwoord. Daarom moet versneld sociale huur worden gerealiseerd. Het huidige college heeft daar al belangrijke stappen in gezet.
- Vereveningsfonds overeind houden. Ontwikkelaars realiseren sociale huur óf dragen af aan een fonds dat sociale woningbouw haalbaarder maakt.
- Er moet ruimte in Houten zijn voor een tweede woningcorporatie.
- Sociale huur mengen met diverse woonmilieus. We willen geen eentonige woongebieden die qua uitstraling en woonmilieus erg op elkaar lijken. Juist gemixte woonwijken zorgen voor ontmoeting en uitwisseling tussen Houtense inwoners, van allerlei achtergronden.

# Hoofdstuk 2: Buiten beter en veilig

**Daar waar je woont ligt je basis. Daar voel je je veilig en vertrouwd. Tenminste, zo zou het moeten zijn. De inrichting van de openbare ruimte en veiligheid op straat beïnvloeden je vertrouwde thuisgevoel en welbevinden. Een groene, goed verzorgde buitenruimte draagt bij de leefbaarheid. Veiligheid in het verkeer geeft jong en oud de mogelijkheid om er ongedwongen op uit te gaan. En veiligheid op straat maakt dat je deel kunt nemen aan het leven. Al deze zaken staan onder druk. Daarom is het nodig dat er meer geld gaat naar het onderhoud van de buitenruimte, dat onveilige situaties in het verkeer worden aangepakt en dat maatschappelijke initiatieven zoals vluchtelingenopvang goed in de samenleving 'landen'.**

## Openbare ruimte

- Geld vrijmaken voor het op niveau houden en zo mogelijk een hoger onderhoudsniveau van de openbare ruimte, dus meer onkruidbestrijding op de stoepen, wegen en straten, en in de plantvakken.
- Meer gewenst groen, minder ongewenst groen
- De onkruidbestrijding op begraafplaatsen verdient meer aandacht, hier past geen achterstallig onderhoud.
- Actief inspelen op suggesties van inwoners voor verbeteringen in de openbare ruimte
- Verder ontsteden van de openbare ruimte is goed voor klimaatadaptatie, tegengaan van hitte, toename groen, en bevorderen leefbaarheid.
- Groen en bomen leveren een belangrijke bijdrage aan leefbaarheid, tegengaan van hittestress en het opvangen van regenwater. Meer groen en bomen dus.
- Steun voor inwonersinitiatief Zwerfvuil Houten, waar vele vrijwilligers maandelijks de wijk in trekken om Houten schoon te houden
- De openbare ruimte moet ingericht worden op een manier die ontmoeting zoveel mogelijk stimuleert. Voor ouderen moeten er ook voldoende banken staan, zodat ze even kunnen uitrusten op hun looproutes.
- Houten heeft enkele openbare toiletten, maar er is behoefte aan meer. Daar zetten wij ons voor in.
- Houten verdient een entree die meer bij Houten past dan de huidige UFO-rotonde. Samen met inwoners komen we tot een plan, zodra er geen afgesproken verplichtingen meer gelden rond de UFO-rotonde.

## Groen en biodiversiteit

- Bij nieuwe ruimtelijke plannen behouden we de biodiversiteit en versterken we deze.
- De gemeente moet beter uitleggen waarom het versterken van biodiversiteit belangrijk is.
- Samen met inwoners zoeken naar plekken die biodiverser kunnen worden ingericht
- Handhaven paragraaf groen en biodiversiteit in ruimtelijke raadsvoorstellen

- Goede samenwerking met de Milieuwerkgroep Houten, waaronder de Klankbordgroep biodiversiteit, voortzetten en versterken. Het betrekken van de expertise van inwoners betaalt zich uit
- We versterken de groene structuren in Houten, hier liggen nog veel kansen.
- Meer doen om het 'groen erfgoed' te behouden, onder meer door op het belang hiervan te wijzen

## Verkeer en vervoer

- Fatbike-overlast aanpakken door een lokaal fatbikeverbod, binnen de juridische mogelijkheden
- In overleg met Fietsersbond een concreet actieprogramma voor aanpak verkeersknelpunten
- Meer wandelveiligheid door het nalopen van veelgebruikte wandelroutes, oneffenheden verwijderen, op- en afstapjes verbeteren
- Houten is best rolstoelvriendelijk, maar hier zijn nog veel verbetermogelijkheden. Daar spannen wij ons voor in.
- Woonerven hebben de voorkeur als daar ruimte voor is
- Het unieke mobiliteitssysteem van Houten uitdragen. De stedenbouwkundige opzet van Houten is uniek in de wereld.
- Parkeernormen niet naar beneden aanpassen
- In wijken met overmatige parkeerdruk is het bespreekbaar om extra parkeerplekken te realiseren. Als dit ten koste gaat van het bestaande groen wordt dat zoveel mogelijk gecompenseerd.
- Geen uitbreiding betaald parkeren in Houten
- De gemeente verzet zich tegen verschraving van het openbaar vervoer van en naar Houten, zoals we dat nu zien bij de busverbindingen.
- OV- en fietsverbindingen in het buitengebied worden verbeterd, met prioriteit voor het fietspad tussen 't Goy en de Goyerbrug.
- Wij willen de automobilist niet wegpesten, maar ervoor zorgen dat de infrastructuur passend is voor het aantal inwoners dat een auto bezit volgens de geldende parkeernormen. Niet iedereen heeft de gelegenheid om van openbaar vervoer gebruik te maken.
- Er moet zo snel mogelijk een volledige aansluiting op de A12 komen van en naar de Limesbaan. Dit is al lang beloofd en voorgehouden, het is tijd voor boter bij de vis.
- Een goed fiets- en voetpadennetwerk is nodig. Het dient compleet en breed genoeg te zijn, en ook gelegenheid te bieden aan scootmobielen.
- In de centrumgebieden komen meer fietsparkeerplaatsen, voor alle soorten fietsen. Ook is er voldoende fietsparkeerruimte nodig bij nieuwbouw- of verbouwprojecten.
- Op verkeerd geparkeerde fietsen wordt actiever gehandhaafd, ook moet op diverse plekken in de centra duidelijker gemaakt worden waar het fietsparkeren wel en niet is toegestaan.
- De gemeente stimuleert en ondersteunt fietsbezit en activiteiten die fietsen en fietsplezier bevorderen.
- De kwaliteit van fietspaden en wegen buiten de Rondweg moet omhoog.
- Om snelfietsen in de regio te stimuleren, werkt Houten mee aan het realiseren van snelle fietspaden.

- Zogeheten 'missing links' van fietspaden worden ingevuld.
- Om onze buurgemeenten ook goed per fiets te kunnen bereiken zijn volwaardige 'doorfietsroutes' nodig.
- Bij de meeste ongelukken op de fiets zijn ouderen betrokken, daarom gaat de gemeente voorlichting onder ouderen bevorderen.
- Betere registratie van (lichte) ongelukken met fietsers.
- We bevorderen de Houtense fietscultuur, een coördinator werkt hier gericht aan.
- We bieden ruimte aan vormen van deelmobiliteit, zoals deelfietsen en deelauto's.
- Er komen (meer) (snel)laadpalen in de openbare ruimte en in parkeergarages om elektrisch vervoer te stimuleren.

## Veiligheid

- Meer blauw op straat. Wijkagenten zijn onmisbaar in de kernen en wijken. Zij zijn zichtbaar actief en betrokken. Het gemeentebestuur zet zich in voor één wijkagent per 5.000 inwoners, hoewel dit maar beperkt in onze invloedssfeer ligt.
- De toegenomen verantwoordelijkheden en de zwaarte van de functie van een boa vragen om een passende uitrusting, zoals een bodycam en een wapenstok
- Cameratoezicht op 'hotspots' en tijdelijk (mobiel) cameratoezicht op onveilige plekken.
- Groepen jongeren die problemen geven op 't Rond en Castellum monitoren en zo nodig aanpakken
- Het is belangrijk dat jongeren plekken hebben om samen te komen, maar de huidige chillplekken leiden regelmatig tot gevoelens van onveiligheid en rommel. Via participatie nagaan of plekken gehandhaafd kunnen blijven
- Betere handhaving drugsverbod
- De gemeente ontmoedigt drugs- en overmatig alcoholgebruik, onder meer in sportkantines en op straat.
- In Houten komen geen coffeeshops en escortbedrijven.
- Schade als gevolg van vandalisme moet zoveel mogelijk worden verhaald op de dader. Met een vandalismemonitor wordt jaarlijks bijgehouden hoeveel schade aan gemeentelijke eigendommen wordt aangericht.
- Inzet op voorkomen van bezit en gebruik van wapens.
- Het vuurwerk lijkt ieder jaar zwaarder te worden en geeft veel overlast. Aanpak van illegaal vuurwerk wordt een speerpunt, aansluitend op het landelijk voorwerkverbod.
- Regelmatig politiecontroles bij onveilige verkeerssituaties en wegen waar stelselmatig te hard gereden wordt.
- Fysieke en digitale bereikbaarheid van de politie dient groot te zijn en het politiebureau wordt vaker opengesteld.
- De gemeente spant zich in voor voldoende vrijwilligers voor politie en brandweer.
- De aanrijtijden van hulpdiensten dienen binnen de landelijke normen te zijn. Dat gaat in Houten gelukkig behoorlijk goed, maar is een blijvend aandachtspunt.
- Het tegenwerken van hulpdiensten wordt hard aangepakt.
- De gemeente werkt samen met politie, OM en hulpverlening. De persoonsgerichte aanpak om criminaliteit (verder) te voorkomen is daarin succesvol gebleken, en wordt voortgezet.

- Het tegengaan van ondermijning blijft hoog op de agenda staan, met voldoende financiële middelen die dat ook mogelijk maakt.
- Voorkomen is beter dan genezen. We zetten in op snelle ontdekking van brand, door bijvoorbeeld rookmelders, en goede voorlichting over brandveiligheid. Het is mooi te zien welke stappen hier de afgelopen jaren in gezet zijn vanuit de gemeente.
- Inwoners worden gestimuleerd deel te nemen aan initiatieven die erop gericht zijn veiligheid te vergroten, zoals WhatsApp-groepen en AED-projecten.
- Steun aan burgerinitiatieven zoals Veilig Houten.
- Aangifte doen wordt gestimuleerd, zodat het veiligheidsbeeld beter aansluit op de werkelijke cijfers.
- Bij een ramp of crisis is de gemeente volledig voorbereid op haar taken. Voorbereiding, samenwerking en oefeningen verdienen veel aandacht.
- Omdat het leven van ook Houtense inwoners zich steeds meer online afspeelt, zet de gemeente zich actiever in voor digitale veiligheid van inwoners.

## **Leefbaarheid, Omzien naar elkaar**

- Zorgen dat er in de openbare ruimte voldoende ruimte is om elkaar te ontmoeten, door middel van bankjes, veel groen, en voldoende openheid in het straatbeeld
- Steun van maatschappelijke initiatieven die bijdragen aan een sociaal Houten, waaronder de kerken
- Steun van sociale initiatieven die betrokkenheid en omzien naar elkaar vergroten.
- Behoud dorpse sfeer
- Actieve ondersteuning van vrijwilligerswerk.
- Realiseren van 'wijkhuiskamers'
- Het gemeentebestuur overlegt regelmatig met de Houtense kerken en geloofsgemeenschappen en waardeert hun bijdrage aan de samenleving.
- Tijdelijke opvang voor kinderen en jongeren met zorgvraag door andere Houtenaren stimuleren, zodat ouders tijdelijk ontzorgd worden (buurtgezinnen). Ook ondersteunen en stimuleren we pleegzorg.
- Mantelzorgers worden door de gemeente gewaardeerd en ondersteund.
- Muziekverenigingen, fanfares, Oranjeverenigingen en comités 4 en 5 mei kunnen op steun van de gemeente rekenen.
- Het is zaak dat er snel nieuw evenementenbeleid komt, waarin er enerzijds ruimte is voor het houden van evenementen met duidelijke kaders, en anderzijds de omgeving van de evenementlocaties betrokken wordt om de overlast te verminderen en zo beperkt mogelijk te houden.
- Wij zien de zondag als een door God gegeven dag, waarop we geroepen worden Hem te dienen en aandacht te hebben voor elkaar. Helaas komt de heilzame functie van deze collectieve rustdag door de 24-uurseconomie steeds meer onder druk te staan. We bevorderen de zondagsrust, bijvoorbeeld door dit te benoemen en aan te kaarten bij voorstellen die de gemeenteraad passeren. Wij zetten ons ervoor in dat geen winkelier in Houten gedwongen wordt om open te zijn op zondagen.

## **Participatie, inwonersbetrokkenheid en zichtbaarheid**

- Bij initiatieven die van invloed zijn op de openbare ruimte betrekken we inwoners vooraf, zo mogelijk voor de besluitvorming. Zo geven we Houten echt samen vorm.

Het huidige beleid voor participatie wordt op basis van geleerde lessen verder verbeterd.

- Het gemeentebestuur zoekt actief contact met de samenleving en luistert naar gevoelens en argumenten.
- Per wijk wordt regelmatig opgehaald wat er speelt, en samen met inwoners aan verbetering gewerkt.
- De gemeente waardeert de kracht van de samenleving en geeft ruimte aan maatschappelijk initiatief.
- De gemeente communiceert in heldere en begrijpelijke taal.
- De gemeente is zichtbaar, proactief en behulpzaam.
- De kinderraad en jongerenadviesraad worden voortgezet. De kinderen en jongeren zijn de volwassenen van de toekomst. Het is belangrijk dat hun inbreng vroegtijdig meegewogen wordt.
- De afgelopen jaren is de gemeente gegroeid in adequate aanwezigheid op online platforms, deze goede lijn wordt voortgezet.
- Als er meldingen zijn over de openbare ruimte worden deze snel opgepakt. Hierin is de afgelopen jaren een grote verbetering gemaakt.
- Rond gemeenteraad en college komt een meer open cultuur, geen semi-besloten vergaderingen zoals klankbordgroepen en bijpraatmomenten. Als er informele bijpraatmomenten zijn, zullen deze vaker ook toegankelijk zijn voor inwoners.
- De gemeente is innovatief en vooruitstrevend, maar blijft ook goed toegankelijk voor mensen die digitaal niet onderlegd zijn. Er worden ook activiteiten ontplooid voor digitale vaardigheden en de digitale overheid.
- De gemeente zorgt ervoor dat reactietermijnen worden gehaald.
- De gemeente kijkt van buiten naar binnen, niet van binnen naar buiten.
- De gemeente kijkt naar wat er wél kan, niet naar wat er niet kan. Hier is een actieve agenda voor nodig.
- We zorgen voor beleid dat inwoners en overheid niet tegen elkaar opzet, maar juist verbindt. Belangen van bewoners en inhoudelijke doelen staan voorop, niet systemen van overheid zelf.
- Gemeente dient te werken met herkenbare tussendoelen en resultaten, waar eerlijk over wordt gecommuniceerd.
- Het gemeentebestuur bespreekt periodiek de integriteit van politieke ambtsdragers.
- WOB-verzoeken worden ruimhartig en transparant voldaan.
- De gemeente steunt lokale media, zodat zij inwoners onafhankelijk informatie kunnen geven. Ook zijn deze media een platform voor de maatschappelijke dialoog.

## **AZC/vluchtelingenopvang**

- We zijn vóór vluchtelingenopvang. Dat is ook onze Bijbelse opdracht, om een warm hart te hebben voor de vluchtende medemens, ook als overheid.
- Dit willen we invullen op een Houtense manier. Met veel betrokkenheid van de samenleving, en verspreid over meerdere plekken in Houten zodat goede integratie mogelijk is. Dus niet de hele opgave op één plek.
- Ook moet de gemeente zich inzetten voor een gemengde doelgroep, en niet alleen jonge mannen.
- Buurten worden betrokken bij de planvorming op een locatie

- Een ingroeimodel, waarbij er meer vluchtelingen aan een locatie worden toegevoegd als de startgroep goed ingebed is/alles goed loopt, helpt bij het draagvlak
- Veel inwoners maken zich zorgen over de veiligheid van zowel Houtenaren als vluchtelingen. Daarom moet er een helder en concreet veiligheidsplan komen waarin tevens de haalbaarheid van de uitvoering besproken wordt
- Met lokale ondernemers, ook in het buitengebied, wordt een plan gemaakt om Houtense vluchtelingen zo snel mogelijk aan het werk te helpen, bij voorkeur in en om de gemeente Houten
- We pleiten voor het blijven werken met een 'buddysysteem', waarbij Houtense inwoners een buddy kunnen vormen met een asielzoeker

## **Florerende gemeenschappen**

- We zetten vol in op florerende gemeenschappen in Houten, op wijkniveau, dorpsniveau/kernniveau. Mensen zijn geen individuen die op zichzelf leven, maar staan in verbinding met familie, vrienden en verbanden zoals kerk of vereniging. Inwoners hebben elkaar nodig in allerlei praktisch zaken, maar ook in periodes van het leven als het even tegenzit. Samen realiseren we meer, we hebben elkaar nodig.
- Wij zeggen nee tegen hyper-individualisme, strijden tegen eenzaamheid (ongeveer de helft van Houtense inwoners zegt zich regelmatig alleen of eenzaam te voelen, waarvan een deel existentieel eenzaam is), en zetten actief in op initiatieven die de gemeenschap versterken.
- Gemeente Houten zet zich in voor ontmoetingsplekken in de buitenruimte voor jong en oud. Bij nieuwe wijken wordt expliciet vormgegeven aan de buitenruimte als ontmoetingsplek. Bij nieuwe wijken wordt ook ingezet op realiseren van wijkcentra, zo mogelijk met (financiële) bijdrage van de omgeving zelf. Het lokaal in Puttershaag is hiervan een mooi voorbeeld.
- Gemeente Houten ondersteunt initiatieven om hoog sociaal media gebruik onder tieners tegen te gaan. We zetten in op het fysiek ontmoeten van elkaar
- Buurtinitiatieven tot spelen en ontmoeting worden actief ondersteunt met een lokaal fonds. Veel Houtenaren creëren een 'apparaten cultus' met zwembaden, huis vol beamers, fitnessapparatuur, en keukenmachines, zodat ze niet meer uit huis hoeven. Ondertussen gaat dit ten kostte van ontmoeting en onderling delen. Inwoners van Houten die actief in de buurt zaken willen delen, van tuin tot apparatuur zouden hierin gesteund moeten worden. De gemeente gaat in gesprek met haar inwoners, hoe ontmoeting kan worden gestimuleerd op wijkniveau.
- Steeds meer mensen plaatsen in de buitenruimte mini-bibliotheekjes, voedselbankjes of dergelijke zaken. De gemeente Houten gaat dit actief aanjagen en zichtbaar maken op websites.

# Hoofdstuk 3: Buitengebied dichtbij

- Houten en het buitengebied met de kernen Schalkwijk, 't Goy en Tull en 't Waal kunnen niet zonder elkaar. Zonder het buitengebied zou Houten echt iets missen, en andersom ook. Dankzij het landelijke en dorpse buitengebied kent Houten een groot grondgebied met agrarische ondernemers, heel veel groen en natuur, veel openheid, en dorpse en hechte leefgemeenschappen in de dorpen. Dit wordt steeds waardevoller in onze provincie, waar de verstedelijking verder toeneemt, en er heel veel 'maatschappelijke opgaven' op het buitengebied worden geprioriteerd. De Agenda Buitengebied moet snel voorzien worden van een uitvoeringsprogramma om het buitengebied te beschermen én te ontwikkelen. Er mogen dan minder mensen wonen in het buitengebied dan in de kern Houten, maar dat betekent niet dat de gemeente minder voor deze mensen kan betekenen.

## Meer aandacht voor de kleine kernen

- De kleine kernen krijgen een dorpsbudget
- Samenhang in beleid is nodig, ontwikkelingen hangen met elkaar samen. We kunnen niet alle opgaven die 'neerslaan' in het landelijke buitengebied prioriteit geven, zoals landbouw, recreatie, natuur en energie. Waar ontwikkelingen hand in hand gaan, is dat goed. Waar het knelt, staat het agrarische karakter van het buitengebied voorop.
- Behoud en ondersteuning van dorpshuizen De Ploeg in 't Goy, De Wiese in Schalkwijk en 't Gebouw in Tull en 't Waal. Woningbouw in de kernen is nodig, en moet passen bij wensen en schaal van de dorpen.
- Ook in de volgende collegeperiode komt er een wethouder met de kleine kernen in zijn/haar portefeuille.
- Actief steun aan openhouden van scholen in kleine kernen. Ook de aanwezigheid en toegankelijkheid van sportvoorzieningen verdient aandacht.

## Inwoners van onderop bij plannen betrekken

- Inloopspreekuur buitengebied
- Ambtenaren brengen regelmatig een bezoek aan het buitengebied

## Structureel overleg met de dorpsraden/dorpsvertegenwoordigers

- De dorpsraden zijn gesprekspartner voor de gemeente en worden prominenter betrokken bij ontwikkelingen die de kernen raken.

## Agenda Buitengebied uitvoeren

- De Agenda bevat de inhoudelijke visie en richtlijnen voor het buitengebied, en wordt ook als zodanig gehanteerd bij het afwegen van ontwikkelingen

- De Agenda wordt snel voorzien van uitvoeringsprogramma met daarin aandacht voor capaciteit, planning en financiële middelen

## Voor de boeren

- Het buitengebied blijft in hoofdzaak agrarisch gebied. Boeren zijn welkom in onze gemeente, en worden gewaardeerd voor de voedselproductie, waarde voor het cultuurlandschap, en beheer van het landschap en natuur
- Bij de uitvoering van het Utrechts Programma Landelijk Gebied staat de gemeente nadrukkelijk naast haar de agrariërs en houdt een vinger aan de pols. We zijn kritisch op bovenwettelijke maatregelen.
- De historie van Houten hangt samen met fruitteelt, dat maken we meer zichtbaar bij het vormgeven aan de identiteit van Houten. Iedere schoolklas gaat een keer fruit plukken of een boerderij uit onze gemeente bezoeken.
- Houten is een van oorsprong agrarische gemeente. Boerenfamilies stonden aan de wieg van het Houten zoals we dat nu kennen. De vele boerenbedrijven in het buitengebied onderstrepen dat, maar ook binnen de Rondweg zijn hier nog allerlei verwijzingen naar. De boeren zijn onze voedselvoorzieners, daar zijn wij trots op. De sector neemt zijn verantwoordelijkheid in verduurzaming, de gemeente ondersteunt dit.
- Er komt een wethouder voor agrarische zaken.
- De gemeente gaat meer waardering uitstralen voor de agrarische sector.
- De gemeente voert een uitnodigend en positief beleid voor boeren en tuinders om deze voedselvoorzieners te behouden.
- Geen opgeheven vingertjes, maar samenwerken aan verduurzaming en bestaanszekerheid.
- We willen zoveel mogelijk voorkomen dat agrarische gronden aan hun agrarische functie onttrokken worden.
- De producten uit onze eigen gemeente en regio (streekproducten) krijgen meer aandacht.
- Agrariërs die de openbare ruimte mede in stand houden krijgen daarvoor steun en waardering.
- De gemeente heeft een welwillende houding ten opzichte van functieverandering, omdat dit bij kan dragen aan toekomstperspectief voor boerenbedrijven.
- Het is belangrijk dat consumenten weten waar hun eten vandaan komt en hoe dit geproduceerd wordt. Daarom verdienen initiatieven als 'Krommerijn boert en teelt bewust' een steun in de rug.
- In het Ondernemersfonds wordt actief stem gegeven aan belangen van agrariërs.

## Bouwen

- Mensen met binding met een van de kleine kernen krijgen voorrang bij woningtoewijzing, binnen de bestaande mogelijkheden daarvoor. De succesvolle pilot kernbinding in 't Goy wordt zo mogelijk ook toegepast bij bouwplannen in Schalkwijk en Tull en 't Waal.
- Betaalbaar bouwen voor Schalkwijkse starters is belangrijk, evenals dat we zorgen voor doorstroommogelijkheden voor ouderen (incl. woonzorginitiatieven)

- Woningbouw gaat gepaard met visie. We doen niet aan knellende postzegelprojecten. Dus niet teveel woningen op een te klein stuk grond, en bij grote aantallen gefaseerd bouwen.
- Behoud van de unieke structuur van het landschap en de dorpen, de lintbebouwing.

## Verkeer en vervoer

- Verkeer in het buitengebied kenmerkt zich door de aanwezigheid van agrarische voertuigen. Daar moet ook ruimte voor zijn en blijven.
- De kwaliteit van wegen moet op orde blijven en er dient ruimte te komen voor verkeersmaatregelen op plekken waar te hard wordt gereden.
- De kwaliteit van de openbare ruimte (trottoirs, groenonderhoud, openbare werken) wordt vergelijkbaar met binnen de Rondweg.

## Energie

- Voor de energietransitie wordt al snel gekeken naar het buitengebied. Daar liggen ook zeker kansen. Maar niet door het buitengebied verder op te vullen met zonnevelden en windmolens.
- Het aan elkaar koppelen van bedrijven met energieoverschot en energiebehoefte is positief. En er is ruimte voor boerenwindmolens.
- Zonnevelden alleen op niet agrarische grond, zodat het niet ten koste gaat van vruchtbare landbouwgrond.

## Bedrijvigheid

- Er moet snel beleid komen voor zogeheten 'vrijkomende agrarische bebouwing'. Als het past in de omgeving en niet ten koste gaat van burens of bestaande bedrijven moet er in leegstaande schuren beperkt ruimte zijn voor kleinschalige bedrijvigheid die niet direct agrarisch is.

## Recreatie

- Het buitengebied is een heerlijk gebied om te recreëren. Daar blijft ruimte voor, zolang de recreatie past bij het karakter van het buitengebied: dus zonder geluidsoverlast of enorme verkeersdruk.
- De UNESCO-werelderfgoedstatus voor de Nieuwe Hollandse Waterlinie is bijzonder eervol, en ook waardevol, want geschiedenis moeten we levend houden. Daarbij vinden we het als SGP-Houten wel van belang dat dit ontwikkelingen in de omgeving van de Nieuwe Hollandse Waterlinie niet volledig op slot zet, er moet ook ruimte blijven om te ondernemen en te ontwikkelen. Dat begint bij het helder in kaart brengen van de formele rechten en plichten die samenhangen met de UNESCO-status, en iedereen voor wie dit consequenties heeft duidelijk te informeren en te betrekken.
- Voor een initiatief zoals de Herenboeren moet ruimte zijn in Houten, een mooie manier om mensen te betrekken bij de voedselproductie. Wel is het belangrijk dat bij een mogelijke locatie zorgvuldige afstemming met de omgeving plaatsvindt voordat een besluit genomen wordt over die locatie.

## 't Goy

- Samen met het dorp werken aan hun agenda voor de toekomst, waarbij het dorp een 'bloeizone' is
- Verbeteren verkeersveiligheid Beusichemseweg
- Permanente campagne tegen te hard rijden
- Versneld aanleggen vrijliggend fietspad tussen 't Goy en Goyerbrug
- We zijn trots op de vele fruittelers in het dorp, daar moet meer waardering voor komen
- Als bedrijven zich ergens illegaal vestigen, dient de gemeente strakker te handhaven
- Plan Kerkzicht voortvarend tot snelle bouw brengen
- Steun voor plan Kerkbrink als volgende dorpsontwikkeling
- Een passende invulling vinden voor de katholieke kerk, die past bij het karakter en de betekenis van het kerkgebouw
- De Ploeg als kloppend hart van het dorp verder laten ontwikkelen
- Wandelpad verder onder de aandacht brengen
- Een nieuw schoolgebouw voor de basisschool in 't Goy

## Schalkwijk

- Verkeersveiligheid vergroten
- Ondersteuning van Coöperatie Duurzaam eiland
- Grote Driehoek tot ontwikkeling brengen– inclusief een zorgvuldige verkeersontsluiting
- De Wiese als dorps huis ondersteunen
- De katholieke kerk krijgt een toekomstige invulling die past bij zowel het karakter van het kerkgebouw als de religieuze betekenis
- De Michaelschool krijgt nieuwbouw in woningbouwproject de Grote Driehoek
- Het Neereind wordt duurzaam opgeknapt
- Ondersteuning van bewonersinitiatief De Trossel, dat zoveel goed werk verricht voor mensen op het Eiland van Schalkwijk.
- Er komt een gerichte actie om vrijwilligers te werven voor de vrijwillige brandweer van Schalkwijk.

## Tull en 't Waal

- De gemeente doet alles wat in haar macht ligt om de dorps school te behouden
- Herontwikkeling dorpscentrum, met daarbij mogelijk betrokken: 't Gebouw, woningbouw en toekomstig schoolgebouw
- Toevoegen woningbouw, qua aantal, manier van bouwen en doelgroep passend bij het dorp.
- Fort Honswijk is een erfgoedparel. Verdere ontwikkeling en exploitatie moet passen binnen het ontwikkelkader dat met fortwerkers en omwonenden is opgesteld, en door de gemeenteraad is vastgesteld
- Meer biodiversiteit in en om het dorp
- Leefbaarheid vergroten door ruimte te maken voor sociale activiteiten als koffiemiddagen

- In overleg met de inwoners van Tull en 't Waal worden de speelvoorzieningen van kinderen uitgebreid en verbeterd.
- Ook jongeren in Tull en 't Waal hebben de behoefte elkaar te ontmoeten of samen te sporten. We brengen in kaart of hier een voorziening voor kan komen.
- Bevorderen rustige en bij het gebied passende recreatie
- Fietsvriendelijke inrichting Lekdijk
- Ruimte voor toevoegen kleinschalige recreatie
- Recreatieschap Stichtse Groenlanden zorgt voor adequaat onderhoud van de gebieden die onder haar beheer vallen. Inwoners worden meer dan nu betrokken bij plan- en besluitvorming over de invulling van de recreatiegebieden.
- Recreatie kan bijdragen aan de levendigheid en economie in het buitengebied. Maar daar zijn wel grenzen aan: geen geluidsoverlast verkeersoverlast van bijvoorbeeld motoren
- Geen grote evenementen met geluidsoverlast op de recreatieterreinen langs de Lek.

### **Buurtschap Waaijen/Heemstede**

- Dit landelijke gebied ten noordwesten van Houten hoort helemaal bij het mooie Houtense buitengebied.
- Door de aanwezigheid van recreatie/evenemententerrein is het belangrijk dat bewoners nauw betrokken worden bij afspraken, kaders en uitgangspunten voor het gebied waar zij in wonen.
- Voor evenementen is het belangrijk dat aantal en intensiteit van evenementen passen bij de schaal van het gebied en uitgaan van het minimaliseren van overlast in de buurt. Van evenementen wordt regelmatig overlast ervaren op het terrein van geluid en verkeer.
- Hiervoor is ook actieve afstemming nodig met medeoverheden, zoals Rijkswaterstaat, Waterschap, Recreatieschap en buurgemeenten Utrecht en Nieuwegein. Vaak is voor inwoners niet duidelijk bij wie ze precies moeten zijn.
- Om overlast beperkt te houden is actieve handhaving nodig, hier spannen wij ons voor in.

# Hoofdstuk 4:

## Energietransitie en duurzaamheid

**We hebben onze aarde in bruikleen gekregen van onze Schepper. Dat scheidt een dure plicht om als rentmeesters verantwoordelijk met de aarde en haar grondstoffen om te gaan. Er is een urgent klimaatprobleem. Houten draagt door lokaal energie- en duurzaamheidsbeleid ook aan bij aan het opvangen en verkleinen hiervan. Het is dus ook nodig dat de overheid hier veel werk van maakt met stevig duurzaamheidsbeleid. Daarbij vragen wij er wel steeds aandacht voor dat maatregelen niet zomaar van bovenaf opgelegd kunnen worden, maar juist met veel inwonersbetrokkenheid moeten worden vormgegeven. Ook is het erg belangrijk dat energieprojecten lokaal gedragen worden. Mede dankzij de inzet van SGP-Houten wordt er gestreefd naar 100% lokaal eigenaarschap bij energieprojecten.**

### Energie en duurzaamheid

- Houten zet stevig in op energiereductie. Steevast wordt ervanuit gegaan dat er meer energie nodig is, maar actief beleid om tot energiereductie te komen wordt niet gerealiseerd. Houten stelt hiervoor een actieve agenda voor.
- Houten zit op slot voor nieuwe grote energie aansluitingen. Dit heeft allerlei vervelende consequenties, zoals het feit dat de Van Harte school zeer duurzaam gebouwd is, maar geen grote energieaansluiting krijgt, waardoor de duurzaam opgewekte stroom verloren gaat. Houten zet daarom actief in voor plannen voor energiecongestie, met maximale inzet voor lokale oplossingen. Energieprojecten die bijdragen aan reductie van het congestieprobleem krijgen voorrang.
- De gemeente is zelf op alle fronten duurzaam voorloper, ook in de eigen organisatie en in de eisen die aan leveranciers gesteld worden. Er is een loket bij de gemeente voor mensen met vragen over verduurzaming
- Lokaal ingebedde energie-initiatieven krijgen steun, zoals Energierijk Houten, Coöperatie Opgewerkt Houten, maar ook plannen voor energie-initiatief in Houten-Noord voor een eigen warmtenet
- Houten wordt voorloper met de 'duurzame last-mile'. Producten worden aan de rand van Houten afgeleverd en van daaruit duurzaam Houten in vervoerd.
- In de energietransitie pleiten wij voor nieuwe of verbeterde technieken voor energiewinning of -besparing. Houten staat open voor innovatie.
- Duurzame initiatieven uit de samenleving krijgen alle ruimte en zo nodig een steuntje in de rug.
- In het bijzonder is het belangrijk om ruimte te geven aan groen ondernemen en innovatieve duurzame ideeën, zoals waterstof. Dit kan bijvoorbeeld door een proeftuin.

- Inwoners worden zoveel mogelijk ontzorgd bij de nodige stappen voor verduurzaming. Dat kan door goede informatievoorziening, meedenken en het aanrijken van ideeën.
- We gaan door op de ingezette lijn om meer biodiversiteit te realiseren, in het belang van de natuur, plant- en diersoorten. Ook gemeentelijke beplanting wordt diverser, met verschillende soorten bomen, struiken en bloemen. Het is ook bevorderlijk om groenstructuren meer met elkaar te verbinden.
- Meer openbaar groen draagt bij aan verduurzaming van de leefomgeving en gaat hittestress tegen. Groene omgevingen zijn aanzienlijk koeler dan versteende gebieden.
- Houten wordt groener door de aanleg van een of meerdere tiny forests.

## **Terugdringen energieverbruik en het opwekken van energie**

- Eerste focus is op het terugdringen van energiegebruik. Wat je niet verbruikt, hoef je ook niet op te wekken.
- We bevorderen dat alle gebouwen (koop- en huurwoningen, corporaties en kantoren) in Houten energielabel A krijgen. Dat kan door afspraken met corporaties, doelstellingen bij nieuwbouwprojecten en het stimuleren van gebouweigenaren.
- Wij willen geen grote windmolens erbij in Houten.
- Wel moet er meer ruimte komen voor kleine windmolens op eigen erf, hier wordt ook beleid voor ontwikkeld.
- Na de looptijd van windpark Houten gaat de gemeente in gesprek met stakeholders en betrokkenen waarbij het verplaatsen of verminderen van het aantal windmolens niet uitgesloten mag zijn.
- Er komt een actieplan 'zon op dak'. Ook liggen er kansen voor zonnepanelen langs snelwegen, het treinspoor en het kanaal.
- De productie van zonnepanelen wordt nog altijd slimmer en duurzamer, meer lichtgewicht. Houten gaat mee in deze innovaties.
- Zonnevelden industrialiseren het landschap en gaan ten koste van kostbare en vruchtbare landbouwgrond. Daarom willen wij zonnevelden alleen op niet-agrarische gronden, en met 100% lokaal eigenaarschap.

## **Maatregelen om in te spelen op klimaatverandering**

- Door klimaatverandering worden de weersextremen groter, daar moet de openbare ruimte ook op ingericht zijn.
- De actie om een regenton aan te schaffen op kosten van de gemeente blijft in stand.
- We stimuleren de aanleg van groene tuinen, daken en gevels.
- Voor tuinen geldt zoveel mogelijk: tegels eruit en groen erin.
- In het gemeentelijke beleid is er niet alleen aandacht voor warmte, maar ook voor koeling.
- Hete zomers kosten veel energie. Nieuwbouw wordt groen ingericht (dat is koeler) en er wordt koel gebouwd.

## De energietransitie

- Betaalbaarheid van energietransitie is cruciaal, in gemeentelijk beleid komt hier maximaal aandacht voor. Dure gedwongen winkelnering voor warmtenetten bijvoorbeeld, vindt SGP-Houten niet passen in de energietransitie.
- Minder draagkrachtige Houtenaren mogen niet de dupe worden van dure duurzaamheidsmaatregelen. Helaas is de praktijk nu vaak zo dat duurzaamheidssubsidies terechtkomen bij de meest draagkrachtigen. De gemeente heeft daarom extra aandacht voor deze groep en voert een armoedebeleid waarbij juist deze groep Houtenaren gesteund wordt. Energiearmoede is onacceptabel.
- Gas is een hoogwaardige energievorm die nodig is in de energietransitie. We gaan niet overhaast van het gas af.
- De mogelijkheden om restwarmte terug te winnen moeten worden onderzocht en benut.

# Hoofdstuk 5: Financiën en economie

## Financiën

**De gemeentelijke financiën moeten goed en verantwoordelijk beheerd worden. Niet in het minst omdat gemeentelijk geld belastinggeld is, opgebracht door de samenleving. Ook financieel gezien gaat het om goed rentmeesterschap.**

- In goede jaren sparen we voor de magere jaren.
- De gemeente stopt met het steeds verder opeten van de pot met reserves.
- Gemeentelijke financiën worden meer inzichtelijk gemaakt. De jaarlijkse infographic van de begroting in Houtens Nieuws is een goede stap die daarvoor al genomen is.
- Financieel beleid dient transparant en duidelijk te zijn, met een heldere verantwoordingsmomenten bij behandeling van jaarrekening en begroting.
- De gemeenteraad maakt meer werk van haar eigen financiële expertise, zeker gezien de toenemende complexiteit van dossiers.
- Wij staan voor een compacte en wendbare overheid.
- We gaan als gemeente meer werken met scenario-planning en risicoafweging
- De tarieven voor de begraafrechten moeten laag genoeg zijn, zodat iedereen grafrechten kan kopen.
- We verlagen waar het kan de gemeentelijke belastingen.
- Wij kiezen niet voor verhoging van OZB. Bij financiële krapte voeren we een kerntakendiscussie: waar is de gemeente wel en niet van en voor. Dat kan betekenen dat sectoren die maatschappelijk gewaardeerd worden toch (tijdelijk) op minder financiële steun van de lokale overheid kunnen rekenen.
- Ruimhartige opstelling bij kwijtschelding van gemeentelijke belastingen voor inwoners die van een laag inkomen moeten rondkomen.
- Subsidies worden actief getoetst op behaalde (maatschappelijke) doelen. Vooraf worden duidelijke, realistische en meetbare indicatoren opgesteld, zodat resultaten helder inzichtelijk zijn en de verantwoordingslast beperkt blijft.
- De identiteit of levensbeschouwing van de aanvrager of ontvanger van gemeentelijke subsidie vormt geen belemmering voor toekenning.
- Concreet traject inzetten voor afbouw van subsidies aan het theater, zoals eerder al door de gemeenteraad is besloten.
- ICT-projecten blijven binnen begroting en projectkaders.
- De gemeente spant zich maximaal in om vacatures te vervullen met vast, eigen personeel, ook vanuit kostenoverweging.

## Economie en ondernemen

**De ondernemers en bedrijven in Houten dragen bij aan werkgelegenheid, de lokale samenleving en zijn veelal erg betrokken op de Houtense samenleving. Als gemeente moeten we naast onze ondernemers staan en werken vanuit een duidelijke visie op ondernemen, winkelgebieden en bedrijventerreinen. En vanuit de basishouding: kijk wat er wél kan, in plaats van wat er niet kan. Regels zijn er om te reguleren en bedrijven te beschermen, niet om het ondernemen te belemmeren.**

- De bekendheid van het ondernemersloket wordt vergroot.
- We zorgen voor betere communicatie tussen de gemeente en bedrijven.
- Initiatieven hebben recht op een snelle en duidelijke beoordeling. Er mag geen voortslepende onzekerheid rond projecten blijven bestaan.
- Er wordt een visie ontwikkeld op de toekomst van de Houtense bedrijventerreinen, inclusief het opknappen van bedrijventerrein Doornkade dat verouderd begint te raken. Kans hierbij is het mogelijk verplaatsen van bedrijven naar de Doornkade vanuit de Schaft, waar ook ruimte zal komen voor woningbouw.
- We steunen energieprojecten op bedrijventerreinen waarbij ondernemers samenwerken om netcongestie tegen te gaan en intensief samenwerking rond opwek en afname van energie.
- Kansen benutten om meer ruimte voor bedrijven te creëren.
- Waar het kan zetten we in op dereguleren.
- Vanuit een aantrekkelijk vestigingsklimaat is het nodig dat alle bedrijventerreinen voorzien zijn van moderne faciliteiten.
- Het terugdringen van de winkelleegstand bewerkstelligen door bijvoorbeeld de inzet van een intermediair die partijen bij elkaar brengt, door gebruik te maken van het concept tijdelijke gratis huur of door een verkleining van winkelgebieden door het ombouwen van onaantrekkelijke gedeeltes van winkelcentra tot woningen.
- We willen minder koopzondagen en een bevordering van de zondagsrust. Grenzen aan de 24/7 samenleving zijn heilzaam voor iedereen.
- Actief stimuleringsbeleid voor lokaal ondernemerschap en ondersteuning van de kleine zelfstandige.
- De gemeente koopt zelf zoveel mogelijk lokaal in, als regels hierbij in de weg zitten spannen we ons ervoor in die weg te nemen of te vereenvoudigen.
- We bevorderen een streekeconomie, waarbij productie en consumptie in onze eigen regio zoveel mogelijk met elkaar samenhangt.
- Inzet op een circulaire economie met zo min mogelijk afval en zoveel mogelijk hergebruik van grondstoffen.
- We willen een divers winkelbestand dat niet alleen bestaat uit grote winkelketens.
- Het MKB is de motor van de economie en draagt veel bij aan sociale initiatieven. Daarnaast is het MKB heel belangrijk voor innovatie. Dit verdient ondersteuning en een open benadering.
- De gemeentelijke administratieve lasten voor ondernemers worden beperkt.
- Om zoveel mogelijk mensen vanuit de bijstand aan een baan te helpen wordt nauw samengewerkt met Houtense ondernemers.
- Er komt een economische visie voor Houten, waarbij Houten kiest voor een duidelijk economisch profiel.

# Hoofdstuk 6: Sociaal Houten

**De (lokale) overheid is ook een vangnet voor mensen die niet mee kunnen komen in onze samenleving. Dat kan oorzaken hebben van gezondheid, tegenslag of andere beperkingen. Ook voor hulp vanuit de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) of jeugdhulp is de gemeente er voor haar inwoners. Het is belangrijk dat de gemeente hierin toegankelijk en bereikbaar is en adequate zorg organiseert. Wij staan ervoor dat iedereen meetelt en mee kan doen naar vermogen. Wel zien we dat de zorgvraag voor kinderen en jongeren maar blijft stijgen en dat de landelijke overheid hier onvoldoende in stuurt en keuzes maakt. Dit vraagt om een proactieve agenda van ons als gemeente.**

## **Beleid sociaal domein algemeen**

- De gemeente moet nu doorpakken in de transitie in het sociaal domein: samen met samenleving een actieve agenda opstellen. Meer preventie, meer integraal (ook met onderwijs), minder schuiven naar andere overheden, meer samen.
- Een onderdeel van de agenda betreft integraal werken, en sectorbrede samenwerking en overleg. Kinderen, jongeren en ouders met complexe zorgvragen krijgen nog steeds met veel te veel zorgverleners te maken. Doelen zijn nu vaak nog te algemeen of niet goed meetbaar.
- Het is van belang dat er meer grip op de kosten komt, zodat er niet onevenredig veel geld naar jeugdhulp gaat ten opzichte van andere domeinen.
- Samenlevingsproblemen kunnen niet volledig bij jeugdhulp worden neergelegd, er moet ook meer aandacht naar preventie.
- Houten gaat actief het gesprek met de samenleving aan over wat er wel en niet onder jeugdhulp zou moeten vallen.
- Ook zal de vraag naar WMO-voorzieningen verder toenemen doordat we met elkaar steeds ouder worden. Hier zijn slimme maatregelen voor nodig door middel van techniek en woonvormen, zodat bepaalde individuele kosten niet gemaakt hoeven te worden.
- De ruimte voor levensbeschouwelijke zorg of zorg door organisaties met een levensbeschouwing blijft behouden.
- Het Sociaal Team dient qua bezetting en ondersteuning goed op orde te zijn. Ook zijn heldere communicatie en heldere processen belangrijk.
- Minder bureaucratie, meer zorg. Er is een actieplan nodig voor minder regels en lasten voor zorgorganisaties en zorginitiatieven van Houtenaren.
- Er moet ruimte blijven voor maatwerk in de zorg, en niet blindstaren op indicaties en systemen.
- We zetten in op zogeheten voorzorgcirkels, netwerken van mensen die bij elkaar in de buurt wonen en elkaar bijstaan als er zorg of ondersteuning nodig is.

## De client centraal en iedereen telt mee

- De zorgvraag van de cliënt staat centraal en niet de zorgorganisatie of het budget. Budget is wel altijd onderdeel van overwegingen en gesprek met cliënten.
- Ook mensen met een beperking tellen volledig mee en verdienen een volwaardige deelname aan de samenleving. Dit gaat bijvoorbeeld over overheidscommunicatie in begrijpelijke taal, over een 'drempelloze' samenleving, rolstoeltoegankelijke stoepen, straten en winkels, etc.
- Bij schuldhulpverlening zorgen we voor de kortst mogelijke wachttijden en ligt de focus op preventie.
- De gemeente voert een integraliteitstoets in, zodat cliënten niet ieder keer weer dezelfde informatie moeten verstrekken om in aanmerking te komen voor gemeentelijke regelingen.
- Stimuleer wederkerigheid van mensen met beperking: cliënten willen heel graag een bijdrage aan de samenleving leveren.
- Optimale hulpkeuzevrijheid garanderen, ook door het beschikbaar stellen van persoonsgebonden budgetten.
- Om mee te kunnen doen is taalvaardigheid erg belangrijk. De gemeente onderneemt hier activiteiten voor, zorgt voor begeleiding, en geeft zelf het goede voorbeeld in begrijpelijke taal op b1-niveau.
- Inzet op vroegsignalering van laaggeletterdheid, dit helpt bij een effectieve aanpak.
- Laaggeletterdheid krijgt bestuurlijke aandacht, het wordt ook een onderdeel van de portefeuille van één van de collegeleden.
- Het Taalhuis Houten is een belangrijke maatschappelijke partner bij beleid rond (digitale) taalvaardigheid en basisvaardigheden.
- De gemeente spant zich ook actief in om toegankelijk te zijn voor mensen met een visuele beperking.

## Tegenspraak en toezicht

- Samen Veilig Midden-Nederland (SVMN) is verantwoordelijk voor veiligheid van het kind. Maatregelen van SVMN zijn passend, en gericht op snelle terugkeer van kind of jongeren naar thuissituatie of overdracht naar sociaal team in Houten.
- De gemeente initieert samen met andere samenwerkende gemeenten periodieke audits over dienstverlening van SVMN naar cliënten, en betreft daarin nadrukkelijke cliënten en kijkt ook naar waarheidsvinding.
- De Gemeente blijft meewerken aan een brede en onafhankelijke cliëntenraad voor SVMN.
- Gezien de grote rol van de gemeente in het sociaal domein, is een betrokken en kritische adviesraad Sociaal Domein met brede vertegenwoordiging van het grootste belang. De gemeente faciliteert deze.
- Ervaringsdeskundigheid uit de samenleving dient te worden benut door de inzet van burgerparticipatie, WMO-adviesraad en klanttevredenheidsonderzoeken.
- Bij oplossingen voor sociaal domein, wordt zo mogelijk ook gekeken naar andere domeinen, die een preventieve werking kunnen hebben.

## Sociale voorzieningen en sociaal kapitaal

- Behoud sociaal-culturele voorzieningen en wijkgebouwen als ontmoetingsplekken. In nieuwe wijken wordt ingezet op nieuwe wijkcentra, zoveel mogelijk bekostigd en beheert door de wijken zelf.
- We benutten het sociaal kapitaal van kerken, door hen te betrekken bij sociale opgaves en de inzet van de vele vrijwilligers.
- Steun voor organisaties als de Voedselbank, Buurtgezinnen Houten, Present Houten, het golfkarrenvervoer, Automaatje. De gemeente is sparringpartner voor deze organisaties en denkt met hen mee.
- De gemeente springt ruimhartig bij wanneer bij Voedselbank Houten een tekortschietende exploitatie dreigt.
- Stimulerende maatregelen nemen om de onderlinge betrokkenheid te (helpen) verbeteren. Speciale inzet op de opzet of ondersteuning van buurtinitiatieven in alle wijken van Houten die zich inzetten voor kwetsbare mensen. Goed voorbeeld hierbij zijn initiatieven zoals de Wakkere Akkers.
- We starten een programma 'Tegengaan eenzaamheid Houtenaren'.

## Jeugdhulp

**Er is brede steun voor het idee van zorg dichtbij huis, maar integraal werken lukt nog onvoldoende en de regeldruk blijft hoog. De vraag naar jeugdzorg is groot, al vlakt de groei af. Door marktwerking nam het aantal aanbieders sterk toe, vooral van lichte zorg zoals opvoedhulp, stressbegeleiding en dagbesteding. Het gebruik daarvan steeg fors, terwijl zware zorg nauwelijks afnam. De totale kosten zijn sinds de decentralisatie meer dan verdubbeld.**

- Jeugdautoriteit signaleert drie blokkades: het ontbreken van keuzes, op elkaar wachten en het vermijden van lastige gesprekken. Lichte zorg wordt geregeld ingezet waar sociale oplossingen in de buurt, op school, thuis of in het netwerk beter passen. Bijvoorbeeld bij problemen door prestatiedruk, geldzorgen of schoolissues. Ook personeelstekorten en hoge verwachtingen vanuit de samenleving vragen om open gesprekken.
- Schaarse middelen moeten gericht ingezet worden voor meest kwetsbare kinderen en jongeren;
- Jeugdhulp moet vooral gaan naar bewezen technieken; nog teveel wordt ingezet op niet bewezen technieken;
- Gemeente moet meer actief maatregelen nemen, en niet op Rijk wachten die hervorming van jeugdhulp uitstelt

## Vrijwilligerswerk, mantelzorg en pleegzorg

- Vrijwilligerswerk krijgt volle steun, ook ontzorgen waar het kan, en regelmatig in het zonnetje zetten.
- Onbetaald werk, zoals vrijwilligerswerk en mantelzorg, verdient een grotere waardering. Alleenstaanden met jonge kinderen of mensen met een zieke partner krijgen vrijstelling van de sollicitatieplicht.
- De gemeente richt zich op een daadwerkelijke transformatie van zorg voor jongeren waarbij de voorkeur uitgaat naar de inzet van pleeggezinnen boven die van langdurige

opname in een instelling. Ook wordt gekeken naar tijdelijk steun, zoals bijvoorbeeld weekendopvang (respijtzorg), als steun aan Buurtgezinnen.

- Ondersteuning en waardering voor mantelzorgers komt ook beschikbaar voor pleegouders.
- De gemeente staat in goed contact met pleegouders en gezinshuisouders, en steunt hen in het belangrijke werk dat ze doen. De gemeente stimuleert via haar ruimtelijk ordeningsbeleid de start van gezinshuizen.
- Er worden maatregelen getroffen om de overbelasting van mantelzorgers terug te dringen en hen gepast te waarderen. Er is een jaarlijkse mantelzorgwaardering.

## **Goede zorg en gezond leven**

- De gemeente zet in op preventie van (v)chtscheidingen, bijvoorbeeld door relatietherapie voor ouders ter beschikking te stellen.
- Gezinsondersteuning in de vorm van één gezin, één plan, één begeleider. Hiervoor wordt een actieve agenda opgesteld, omdat deze nog steeds tekort schiet. Lichte zorg wordt bij voorkeur eerst gegeven door het sociale team, die hierdoor een preventieve werking heeft richting zwaardere zorg.
- Zorg dragen voor een sluitende zorgketen om dakloosheid zoveel mogelijk te voorkomen, overmatig alcohol- en drugsgebruik terug te dringen en overlast door verslaving, huiselijk geweld e.d. te verminderen.
- Passend en betaalbaar lokaal vervoer voor kwetsbare Houtenaren.
- We lichten burgers voor over de gevolgen van een psychische aandoening, we laten de kracht en mogelijkheden van deze mensen zien, ondersteunen hen en vertonen voorbeeldgedrag door als gemeente zelf ook mensen met een psychische aandoening in dienst te nemen.
- Om slachtoffers van huiselijk geweld perspectief te bieden is een langetermijnaanpak nodig, met aandacht voor over samenwerking in de preventie, begeleiding en nazorg.
- Actieve bevordering van preventie en een keten aan hulp en opvang bij problematische en/of niet gewenste zwangerschap. Organisaties die zich hiervoor inzetten krijgen steun van de gemeente. De gemeente zet zich in voor de beschermwaardigheid van het leven, initiatieven die hier strijdig mee zijn worden ontmoedigd.
- Actieve maatregelen om volksgezondheid te bevorderen voor jong en oud en verslavingen tegen te gaan.

## **Tegengaan kwetsbaarheid en armoede**

- De gemeente voert een actief armoedebeleid dat gericht is op het meedoen van de sociaal zwakkeren in de samenleving, waarbij prioriteit wordt gegeven aan kinderen.
- Het armoedebeleid wordt minder versnipperd, er zijn teveel regelingen, teveel regels en teveel kosten van uitvoer. Armoedebeleid wordt sterk vereenvoudigd, en professionals krijgen meer ruimte voor maatwerk. Een vorm van wederkerig basisinkomen wordt uitgewerkt, met een sterke nadruk op activatie en lastverlichting. Het huidige systeem is veel te duur in de uitvoer.
- Toegang tot collectieve zorgverzekering voor kwetsbare groepen mensen in Houten: tot 130% van het sociaal minimum, waarbij de gemeente tegemoet komt in de kosten van de premie.

- De gemeente voert een ruimhartig minimabeleid. Actieve armoedebestrijding, kwijtschelding van gemeentelijke belastingen, ruimhartige verlening van bijzondere bijstand en ziektekostenverzekering voor minima behoren tot de mogelijkheden.
- De gemeente maakt werk van het invullen van alle 'beschut werk'-plekken.
- Als mensen in deze wereld op de vlucht en onveilig zijn, en opgevangen moeten worden, biedt ook Houten een gastvrije en helpende hand, waarbij aantallen altijd moeten passen bij de schaal van onze gemeente, zie de eerdere paragraaf over vluchtelingenopvang.
- (Vrijwilliger) hulp bij schuldhulpverlening (schuldmaatjes) worden bevorderd, en vroegsignalering wordt verder uitgebouwd met andere instellingen (zoals bijvoorbeeld energiemaatschappijen). AVG regels mogen niet onnodig effectief beleid ondermijnen.

## Sociaal werk

- Van inwoners die een uitkering ontvangen, mag een 'tegenprestatie' verwacht worden. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van vrijwilligerswerk of een werkervaringsplek, en moet zoveel mogelijk gericht zijn op actief meedoen.
- De gemeente geeft als werkgever en opdrachtgever het goede voorbeeld. Binnen de gemeentelijke organisatie moeten voldoende mensen werken met een garantiebaan. Bij een gemeentelijke opdracht vraagt de gemeente van opdrachtnemers dat ze ook een deel van het werk door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt laten uitvoeren.
- De gemeente kan een armoedeval voorkomen door werken financieel aantrekkelijker te laten zijn dan een uitkering.

## Ouderen

**In onze visie tellen ouderen volop mee. We spreken over: de wijsheid van de grijsheid. Zij die hebben bijgedragen aan de opbouw van onze samenleving verdienen het gezien te worden, te midden van een goed woon- en leefklimaat.**

- De helft van de Houtenaren is regelmatig tot vaak eenzaam. Er komt actief beleid om eenzaamheid onder ouderen te voorkomen.
- Het ouderenvervoer in Houten wordt verder uitgebreid, de gemeente ondersteunt geweldige initiatieven zoals Vervoer Houten en Automaatje.
- Een seniorenmakelaar wordt ingezet om ouderen te helpen bij het vinden van een passende woning.
- Er komt een 'seniorentoets' op beleid dat door de gemeente wordt vastgesteld. We betrekken belangengroepen die zich richten op de oudere Houtenaren hierbij.
- Ouderen krijgen informatie, advies en ondersteuning om zo lang mogelijk thuis te wonen, onder andere door inzet van domotica (technische voorzieningen in huis die het wooncomfort bevorderen).
- Bij woningbouwprojecten in centra en in nabijheid van voorzieningen krijgen seniorenwoningen ook een plek. Op deze manier kunnen ouderen zolang mogelijk mee blijven doen aan de samenleving.

- Er moet worden gestreefd naar een sluitend zorgpakket en bijbehorend netwerk zoals: (terminale) thuiszorg, maaltijdvoorziening, alarmering en voorlichting (voeding, beweging en veiligheid).
- Effectieve/efficiënte toewijzing van individueel passende voorzieningen en hulpmiddelen.
- Zingeving is standaard onderdeel van het keukentafelgesprek over zorg.
- 'Jonge pensionado's' zijn niet uitgerangeerd, maar worden actief betrokken bij de Houtense samenleving, aan wie zij ook veel aan te bieden hebben.
- Gemeente en samenleving moeten ook volop toegankelijk zijn voor digibeten of ouderen die minder digitaal zijn. Ook moet het mogelijk blijven in cash te betalen. Voor het digitaal vaardiger maken van ouderen steunen we de bibliotheek in hun programma's die hierop gericht zijn.
- Prioriteit voor dagbesteding, huishoudelijke hulp en vervoer in beleid voor passende zorg bij dementie.
- Speciale aanpak ontwikkelen voor ouderen in de bijstand.

## Jongeren

**Houten heeft veel gezinnen en daarmee ook veel jongeren. Juist in tijden van wereldwijde onzekerheid is een stevige basis en een goede start van groot belang. Een veilige woonomgeving, met ruimte voor ontmoeting en buitenspelen, draagt daaraan bij, net als goed en toegankelijk onderwijs.**

- Meer aandacht voor jongeren in de politiek, bevorderen bewustzijn en actieve deelname van jongeren aan de gemeentelijke politiek.
- Aandacht voor mentale gezondheid en weerbaarheid van jongeren, mede als gevolg van de coronaperiode.
- Actieve ondersteuning van instellingen en ouders die zich inzetten voor het terugdringen van social mediagebruik onder jongeren. Wij steunen landelijke pleidooien voor een verbod op sociale media onder de 16 jaar.
- Zorgen voor meer woningen die voor jongeren betaalbaar zijn.
- Uitnodigende publieke ruimte.
- Actief jongerenwerk.
- Meer jongerenparticipatie, bijvoorbeeld door het werken met 'adviesvangers' vanuit jongerengroepen.
- Publieke plekken voor jongeren mogelijk blijven maken, maar met actiever beleid voor het tegengaan van de overlast die vaak samenhangt met zulke plekken
- Overlast, ook van jongeren, wordt hard aangepakt.
- De politie onderhoudt regelmatig contact met (straat-)jongeren

## Onderwijs

Houten is voorzien van een breed en divers onderwijsaanbod, dankzij betrokken schoolbestuurders, ouders en vrijwilligers. De lokale overheid heeft een afgebakende verantwoordelijkheid richting scholen. De gemeente bemoeit zich niet met de inhoud van dat wat er op de scholen gebeurt, maar draagt wel zorg voor goede onderwijshuisvesting.

- Door een proactief Integraal Huisvestingsplan Onderwijs zorgt de gemeente voor passende onderwijshuisvesting voor Houtense scholen.
- De gemeente draagt zorg voor toekomstbestendige onderwijshuisvesting, waarbij binnenklimaat, veiligheid en duurzaamheid prioriteit hebben.
- Integrale aanpak en ondersteuning bij zorg en onderwijsachterstanden binnen en buiten de school in samenwerking met partners in het onderwijs, kinderopvang, sociaal team en GGD.
- Voor leerlingen die niet zelfstandig naar school kunnen reizen en recht hebben op leerlingenvervoer, wordt adequaat leerlingenvervoer georganiseerd.
- Zorgaanbieders moeten passen bij de identiteit van leerlingen, ouders en school.
- De gemeente mag niet 'sturen' met onderwijsgebouwen. Scholen en besturen bepalen zelf of ze samenwerken of zelfs samengaan. Wel spant de gemeente zich in voor voldoende aanbod van scholen in de gemeente, zeker in dunbevolkte gebieden.
- Onderwijs, sociaal team en jeugdhulp werken intensief samen om thuiszitten te voorkomen. Daarbij hebben ze oog voor de complexiteit van de problematiek.
- De gemeenten spant zich in om ervoor te zorgen dat er geen of hooguit beperkte wachtlijsten zijn bij zorgaanbieders die complexe problemen bij kinderen en jongeren behandelen.
- Er is goede begeleiding nodig voor leerlingen die vanuit een instelling terugkeren naar het onderwijs.

## Sport

**Sporten draagt bij aan ontspanning, beweging en gezondheid, en heeft daarmee maatschappelijke meerwaarde. Houtenaren sporten en bewegen veel vanuit ontspanningsbehoefte, maar zeker ook om gezondheidsredenen. Er is een rijke diversiteit aan georganiseerde sporten via sportverenigingen. SGP-Houten zet hierbij vooral in op breedtesport en het bevorderen van bewegen en gezond leven.**

- Steun en faciliteren van het sport- en verenigingsleven in brede zin. Wel vanuit het besef dat de financiële steun vanuit de gemeente steeds kritisch afgewogen wordt, zeker in deze financieel krappe tijden
- Aandacht voor sportverenigingen die uit hun jasje groeien.
- Het onderhoud van sportvoorzieningen in de buitenruimte moet worden opgenomen in het regulier en structureel onderhoudsprogramma van Beheer Openbare Ruimte.
- Er moet nadrukkelijk ruimte zijn voor sporten voor mensen met een beperking.
- Er komt een duidelijke, integrale en structurele visie op sport en bewegen, met aandacht voor: toekomstbestendige sportverenigingen, betrekken van alle doelgroepen, professionalisering, samenwerking tussen sportverenigingen, innovatie, buitensporten, de lessen van de coronatijd voor het sporten, en meer. Hier worden Sportpunt Houten en de Houtense sportorganisaties bij betrokken.
- Het onderhoud van sportvoorzieningen in de buitenruimte krijgt een structurele plek in het onderhoudsbeleid. Waar mogelijk worden nieuwe buiten-beweeg-plaatsen gecreëerd.

## Kunst, cultuur en historie

**Kunst en cultuur dragen bij aan samenbinding en welbevinden van Houten. Het zegt iets over identiteit en de manier van samenleving. Het biedt veel mensen ontspanning en betekenis. Culturele activiteiten worden gedragen door de samenleving en het maatschappelijk middenveld, de overheid staat hierbij op gepaste afstand. Onze samenleving kan niet los gezien worden van onze geschiedenis. Het is belangrijk dat we onze historie levend houden en verhalen blijven doorvertellen.**

- Alle inwoners die bijdragen aan het levend houden van de geschiedenis in Houten krijgen onze warme steun.
- Er komt een Houtens museum. Zodat we de verhalen van Houten kunnen blijven vertellen en beleven, van toen, nu en wat voor ons ligt.
- De Trap-route (fietsroute langs Houtense historie) wordt goed onderhouden en blijvend onder de aandacht gebracht
- Het onderhoud van lokale monumenten moet beter.
- Wij steunen initiatieven die bijdragen aan het beleefbaar maken van de Houtense historie, zoals het project van de Lions en het 4/5 mei Comité om de oorlogsgeschiedenis in Houten meer zichtbaar te maken door middel van bordjes in de openbare ruimte.
- Waardering en ondersteuning van inwoners en vrijwilligers die betrokken zijn bij het behoud van monumenten en zich inzetten voor lokale tradities.
- De gemeente voert actueel beleid voor archeologie en cultuurhistorie, zodat waardevolle historische elementen en plaatsen behouden blijven en zichtbaar zijn.
- Historische dorpsgezichten in onze gemeente blijven behouden, zoals bijvoorbeeld het unieke dorpsgezicht van het Oude Dorp.
- Ondersteuning van 4 en 5 mei comité, Oranjeverenigingen, en organisaties zoals de Archeologische Werkgroep Leen de Keijzer en de Historische Kring tussen Rijn en Lek.
- Muzikale vorming van jongeren is belangrijk. De gemeente moedigt initiatieven aan die jongeren via scholen in aanraking brengen met het spelen van muziekinstrumenten.
- KNA is een toegankelijke, professionele muziekvereniging op het gebied van blaas- en percussiemuziek. De vereniging verdient een passende locatie die volwaardig ruimte biedt aan KNA.
- Een nieuw cultuurplein in het Slingergebied kan een mooie impuls geven aan samenwerking tussen cultuur, onderwijs, zorg en welzijn in Houten. Draagvlak in de omgeving is belangrijk, en hoogbouw kan geen 'kostendrager' zijn voor dit project.
- In het culturele aanbod wordt ook ingezet op het bereiken en betrekken van jongeren.
- Het theater draagt op verschillende manieren bij aan onze samenleving, maar zou minder afhankelijk moeten zijn van gemeentelijke subsidie: we zetten in op de afbouw van de subsidiestroom van tonnen per jaar.

## Bibliotheek

**De bibliotheek is allang niet meer alleen de plek waar je alleen fysieke boeken leent. Dat gebeurt gelukkig ook nog, want lezen is om allerlei redenen goed. Maar steeds meer krijgt de bibliotheek ook een sociale ontmoetingsfunctie. Wij vinden het**

**belangrijk dat de bibliotheek aanwezig blijft in Houten.**

- Invulling geven aan een sociale ontmoetingsfunctie.
- Bezoekers kennis laten maken met nieuwe technieken.
- Een breed cursusaanbod voor inwoners met bijvoorbeeld een achterstand op de arbeidsmarkt, minder geletterden of anderen die hun vaardigheden willen verbeteren.
- Naast vrijwilligers moet er ook voldoende professioneel personeel zijn.
- Waar mogelijk draaien we eerder uitgevoerde bezuinigingen op de bibliotheek terug.
- Gemeente Houten bevordert een leven lang leren.